

SSShht!

COBLA BISBAL JOVE I DAVID PLANAS

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	1
COBLA BISBAL JOVE	3
ELS INSTRUMENTS DE L'ESPECTACLE	4
1. FLABIOL I TAMBORÍ	4
2. TIBLE	5
3. TENORA	6
4. TROMPETA	7
5. TROMBÓ	8
6. FISCORN	9
7. CONTRABAIX	10
8. GOLIAT	11
9. CAIXA CLARA	12
10. TAULA DE DJ	13
PROPOSTA DIDÀCTICA	14
ACTIVITATS PER TREBALLAR A L'AULA	15
1. ABANS DE VEURE L'ESPECTACLE	15
2. DESPRÉS DE VEURE L'ESPECTACLE	19
CONTACTE	20

INTRODUCCIÓ

Després de l'espectacle Tututs! arriba el Ssshht!, una aventura per a tots els públics on podreu descobrir de ben a prop els instruments que formen una cobla, escoltar i gaudir amb la gran varietat de música que ens interpretaran i ajudar-los a superar els reptes que els esperen en aquest nou espectacle.

La Cobla Bisbal Jove, de la mà de l'actor David Planas, ens endinsaran en un nou viatge ple d'aventures, on la música en serà la protagonista. Però... què ens tocarà la cobla? Heu de saber que amb una cobla es poden tocar molts tipus de música diferents, des de la més tradicional fins al "reggaeton", i estem segurs que podreu reconèixer la majoria dels temes que apareixeran durant l'espectacle.

Aquesta vegada els vilatutusins i vilatutusines s'estan preparant per celebrar els jocs olímpics de la vila de Tututs! Començant pes actes de benvinguda, presentació de la mascota dels jocs, l'encesa del peveter i uns jocs olímpics ben originals, amb un fi de festa espectacular.

Se'n sortiran es vilatutusins tots sols? O necessitaran la vostra ajuda per aconseguir que la festa sigui un èxit?

Un espectacle per reivindicar, en la formació de la cobla, la jazz band catalana, una formació de mil cares i atractiva per al jovent.

La cobla, tal com la coneixem avui, va néixer a mitjans del segle XIX com una formació revolucionària i transgressora entre el jovent. Interpretava les músiques de moda d'aquell moment passos dobles, tangos, balades, sardanes, òperes... músiques on el ball amb contacte amb la parella era obligat.

Aquest esperit és el que pretén recuperar La Cobla Bisbal Jove amb l'espectacle "Ssshht!", un espectacle que trenca motlles, amb la voluntat d'acostar el públic de nou a la cobla considerant-la com una una autèntica jazz band catalana, capaç de fer gresca i de tocar-ho tot!

Espectacle per a tots els públics amb dosis d'humor, música, teatre, esport... Us ho perdreu?

COBLA BISBAL JOVE

La Cobla Bisbal Jove neix el dia 3 de març de 1990 amb músics formats a l'Escola de Cobla Conrad Saló de La Bisbal d'Empordà, fundada l'any 1981. L'oferta de la Cobla Bisbal Jove inclou audicions de sardanes, oficis solemnes, cercaviles, balls vuitcentistes, concerts pedagògics, enregistraments, aplecs i concerts de música per a cobla. La Cobla Bisbal Jove aposta per la barreja de tradició i innovació i per acostar la cobla a nous públics, a través de la fusió amb diferents gèneres musicals i les col·laboracions amb artistes de tot tipus.

MÚSICS:

- **Marta León**, flabiol i tamborí
- **Josep Salvatella**, tible
- **Gemma Bartolí**, tible
- **Marc Soler**, tenora
- **Martí Asencio**, tenora
- **Albert Clapés**, trompeta
- **Carles Alcaide**, trompeta
- **Pau Feixas**, trombó
- **Ferran Reig**, fiscorn
- **Oriol Pou**, fiscorn
- **Conrad Sánchez**, contrabaix

DIRECCIÓ MUSICAL:

Eduard Prats i Planagumà

ACTOR:

David Planas

ELS INSTRUMENTS DE L'ESPECTACLE

1. FLABIOL I TAMBORÍ

Instrument de la família de vent fusta amb embocadura de bec que es toca amb una sola mà, l'esquerra. Amb l'altra mà, la dreta, el mateix intèrpret toca un instrument de percussió membranòfon, el tamborí, de petit tamany amb un so agut.

El flabiol és l'encarregat de la cobla d'iniciar la sardana amb l'introït (petit fragment musical que antigament s'utilitzava per avisar als balladors que la sardana estava a punt de començar).

2. TIBLE

Instrument de la família de les xeremies amb embocadura de canya doble creat a mitjans segle XIX.

El tible és un dels instruments de canya de la cobla, conjuntament amb la tenora. Té un so agut i punyent. Moltes vegades realitza duets amb la tenora.

El nom de tible esdevé de la classificació de la veu humana. Tible correspon a la veu aguda.

El tible està format per tres parts diferenciades: cap, cos i campana. Les claus de l'instrument es centren al cap i al cos. Té orificis a totes les parts del cos. A la campana no hi han claus per a tapar els orificis.

3. TENORA

Instrument de la família de les xeremies, amb embocadura de canya doble creat a mitjans de segle XIX.

Conjuntament amb el tible, formen la parella d'instruments més característics de la cobla. Té un paper dins de la formació de solista (moltes vegades és l'instrument encarregat de realitzar els solos de les sardanes).

El nom de tenora esdevé de la paraula tenor que s'utilitza per a designar la veu masculina intermitja. Antigament, a finals del segle XIX i principis del XX, algunes de les sardanes que s'escrivien estaven inspirades en àries d'òpera conegudes, com per exemple una composició de Pep Ventura sobre l'ària de Faust. En aquestes sardanes, la tenora era la protagonista amb els solos musicals, que corresponien als solos del tenors de les àries.

4. TROMPETA

Instrument de la família del vent metall. Té una embocadura de broquet. És un instrument que podem trobar en moltes altres formacions musicals a part de les cobles.

El so de la trompeta s'aconsegueix mitjançant la vibració dels llavis dins del broquet. Aquest so s'amplifica a través de l'instrument.

L'origen de la trompeta és del segle XV, essent un instrument recte i llarg, amb paper militar.

degut a la seva sonoritat. El segle XIX va partir una serie de canvis (circuits de tubs i pistons). Els trompetistes utilitzen els pistons (són tres) per a fer les diferents notes de l'instrument. Alguns dels trompetistes utilitzen la sordina per a canviar la sonoritat de la trompeta. Aquest accessori es col·loca dins de la campana de l'instrument.

5. TROMBÓ

Instrument de vent-metall de cos cilíndric amb una gran campana. La seva embocadura és de broquet, de la mateixa manera que la trompeta. El trombó pot incorporar o una vara o pistons per a realitzar diferents notes. Quan utilitza la vara, mitjançant un lliscament, modifica la longitud de l'instrument. Quan s'hi afegeix pistons, el funcionament passa a ser igual que el d'una trompeta.

Els trombons de vares els podem trobar en moltes altres formacions fora de la cobla, com per exemple orquestres simfòniques, bandes, etc.

6. FISCORN

Instrument de la família del vent metall. Té embocadura de broquet com la trompeta però, a diferència d'aquesta, no té pistons sinó vàlvules. És de la família dels "flugelhorns".

El seu origen és la zona est d'Europa i introduït a la cobla. Actualment només el trobem en aquesta formació i en alguns grups de música tradicional.

7. CONTRABAIX

És l'instrument més de greu de corda fregada i el més greu de la cobla. Hi ha diferències destacables entre el contrabaix que es fa servir en una cobla i el que es fa servir en altres formacions:

CONTRABAIX CLÀSSIC

- El contrabaix clàssic té 4 cordes.
- Les cordes del contrabaix són metàl·liques.
- Les cordes es fan vibrar amb arquet i amb el dit (pizzicato).
- El contrabaix clàssic no rep cap nom especial.

CONTRABAIX COBLA

- El contrabaix de cobla té 3 cordes.
- Les cordes del contrabaix que s'utilitza a la cobla són de tripa de porc.
- Les cordes es fan vibrar amb arquet i amb el dit (pizzicato).
- El contrabaix de cobla s'anomena popularment "verra".

8. GOLIAT

Instrument de percussió membranòfon percudit de so indeterminat. El so és greu i es colpeix amb una massa una de les seves membranes. La seva utilització es molt variada. El trobem acompanyant la cobla en alguns moments molt concrets.

9. CAIXA CLARA

Instrument de percussió membranòfon percudit de so indeterminat. També anomenat caixa clara, redoblant, tarola o redobelt. Esdevé del tambor militar. La diferència entre el militar i el de "carrer" és la mida de la caixa, essent més prima la de "carrer".

La membrana es fa vibrar percudint amb unes baquetes de fusta o amb unes baquetes especials, les escombretes.

La utilització de la caixa és molt variada. La trobem acompanyan bandes, orquestres simfòniques, bandes de jazz, etc. En aquest espectacle la trobem acompanyant a la cobla.

10. TAULA DE DJ

Taula de mescles sonores que permet al DJ (disk jockey) mesclar diferents cançons i incorporar-hi nous ritmes.

PROPOSTA DIDÀCTICA

La Cobla Bisbal Jove, amb l'espectacle Ssshht!!, vol acostar aquesta formació musical a tots els públics ensenyant una varietat de música i els instruments que en formen part.

Aquest espectacle s'ha dissenyat per treballar diferents conceptes pedagògics relacionats amb la cobla.

Els principals objectius didàctics d'aquesta activitat musico-teatral són:

- Conèixer la cobla com a formació musical.
- Descobrir els instruments que formen part de la cobla.
- Descobrir la classificació dels diferents instruments per famílies i el seu funcionament.
- Familiaritzar-se amb el so dels instruments de la cobla.
- Saber reconèixer els instruments tant auditivament com visualment.
- Descobrir la distribució/organització dels instruments a l'escenari.
- Treballar les quatre qualitats del so: altura (agut - greu), intensitat (fort - fluix), durada (curt - llarg) i timbre (instrument).
- Gaudir d'una varietat de peces musicals, des de les més tradicionals fins les més actuals.
- Transmetre al públic ganes d'escoltar activament.
- Fer participar al públic assistent.

Aquí podem veure els instruments d'una cobla ordenats tal com es col·loquen els seus intèrprets:

TROMPETES

TROMBÓ

FISCORNS

CONTRABAIX

FLABIOL I TAMBORÍ

TIBLES

TENORES

ACTIVITATS PER TREBALLAR A L'AULA

Tot seguit us oferim un seguit de propostes per treballar a l'aula abans i després de veure l'espectacle.

1. ABANS DE VEURE L'ESPECTACLE

- **Introduir la cobla com a formació musical:**

La cobla és una agrupació musical autòctona de Catalunya formada per onze músics en la qual predominen els instruments de vent, que executen la música de diferents danses populars, en especial de la sardana. La cobla és una formació relativament jove, però malgrat això té avantpassats, i ella mateixa pot gaudir de període de naixement, d'expansió, de reconeixement i d'evolució més o menys constant.

- **Parlar una mica dels orígens de la cobla:**

La primera cobla que va existir va ser la de tres quartans (tres músics que tocaven 4 instruments), una agrupació instrumental catalana anterior a la cobla de sardanes.

Aquesta cobla de tres quartans estava formada per flabiol i tamborí (o tabal), la tarota, i el sac de gemecs, o cornamusa, que més endavant va ser reemplaçat per una tenora.

- **Mostrar a l'alumnat els diferents instruments que formen la cobla i agrupar-los per famílies d'instruments:**

Plastificar una imatge de cada un dels instruments de la cobla i fer quatre cartells, cadascun amb el nom de les principals famílies: Vent fusta, vent metall, percussió i corda. Amb això, fer una activitat per grups en què els nens i nenes hagin de classificar tots els instruments de la cobla segons la família a la qual pertanyen.

VENT FUSTA	VENT METALL	PERCUSSIÓ	CORDA
FLABIOL	TROMPETA		
TIBLE	TROMBÓ	TAMBORÍ	CONTRABAIX
TENORA	FISCORN		

- **Veure quin lloc ocupa cada músic/instrument en una cobla:**

Imprimir les targetes amb la imatge dels instruments o bé les targetes amb el nom dels instruments. Explicar que hi ha 11 músics i n'hi ha un que toca dos instruments alhora. Deixar que els infants per grups col·loquin els instruments/noms en el lloc que creuen que ocupa cadascun. A partir d'aquí els podem anar donant pistes com ara: s'organitzen en dues files, a la fila del darrere la majoria són instruments de vent metall, van col·locats del més agut al més greu començant per l'esquerra...

(Cal duplicar el tible, tenora, trompeta i fiscorn, ja que a la cobla hi apareixen dues vegades).

*Flabiol i
tamborí*

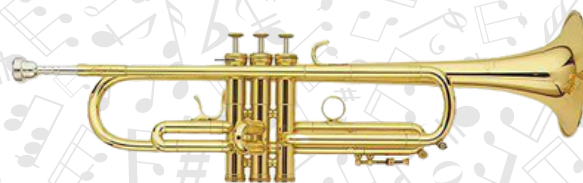
Tible

Tenora

Trompeta

Trombó

Fiscorn

Contrabaix

- **Fer algun joc de reconeixement auditiu dels instruments:**

Buscar com sona cada un dels instruments de la cobla. Cada nen o nena té una targeta amb el nom o la imatge de l'instrument (l'alumnat pot estar col·locat en formació de cobla). Cal que aixequin la imatge correcta cada cop que sona el seu instrument.

2. DESPRÉS DE VEURE L'ESPECTACLE

- Parlar sobre les melodies o temes que els nens han reconegut durant l'espectacle i relacionar-ho amb la cultura musical.
- Dibuixar l'instrument que més els ha agradat i a partir d'aquí parlar de les característiques de cada un dels instruments (com es toquen?, quina forma tenen?,...)
- Les activitats proposades anteriorment per dur a terme abans de l'espectacle, també es poden realitzar després de veure'l per reforçar els continguts.

CONTACTE

www.bisbaljove.com
bisbaljove@gmail.com